

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

Ngành đào tạo: Công tác xã hội

Hệ đào tạo: Đại học chính quy

1. Tên học phần: Tham vấn cơ bản

2. Mã học phần: DHCB06

3. Số đvht: 4 (3,1)

4. Trình độ: Sinh viên năm thứ ba

5. Phân bố thời gian:

- Lý thuyết: 45 tiết (3 tiết giảng/tuần)

- Thảo luận, kiểm tra: 30 tiết (2 tiết thảo luận, kiểm tra/1tuần)

- Tự học: 60 giờ

6. Điều kiện tiên quyết: Công tác xã hội cá nhân và gia đình, Công tác xã hội nhóm

7. Mục tiêu của học phần

7.1. Về kiến thức:

- Trình được các khái niệm: tham vấn, tham vấn cá nhân, tham vấn nhóm, tham vấn gia đình, mục đích, nguyên tắc và quy trình tham vấn. Phân biệt được tham vấn, tư vấn và cố vấn
- Nêu được tiến trình tham vấn cá nhân, tham vấn nhóm, tham vấn gia đình
- Phân tích được các kỹ năng tham vấn cá nhân, nhóm, gia đình,

7.2. Về kỹ năng:

- Sử dụng đúng các lý thuyết tiếp cận tham vấn (cá nhân, nhóm, gia đình)
- Thực hiện đúng qui trình và các thao tác kỹ thuật trong tham vấn cá nhân, tham vấn nhóm, tham vấn gia đình ở các tình huống cụ thể.

7.3. Về thái độ: Sinh viên có ý thức thực hiện các nguyên tắc nghề nghiệp của tham vấn và không ngừng học tập để nâng cao trình độ chuyên môn. Có trách nhiệm cao khi tiến hành tham vấn cho các thân chủ.

8. Mô tả tóm tắt nội dung học phần

Cung cấp các kiến thức nền tảng về tham vấn nói chung và kỹ năng tham vấn cơ bản nói riêng cho cá nhân, gia đình và nhóm như những khái niệm và quy định đạo đức nghề nghiệp của tham vấn và các cách tiếp cận lý thuyết, quy trình tham vấn, các kỹ năng và các kỹ thuật tham vấn với từng nhóm đối tượng riêng biệt như cá nhân, gia đình và nhóm.

9. Bộ môn phụ trách giảng dạy: Bộ môn CTXH cơ bản, Khoa Công tác xã hội.

10. Nhiệm vụ của sinh viên

- Sinh viên phải tham gia tối thiểu 80% số tiết học trên lớp.
- Có đầy đủ các điểm thuộc các tiêu chí đánh giá.
- Có 01 bài thảo luận nhóm và 01 bài thực hành sắm vai
- Làm bài tập thực hành và thảo luận nhóm theo yêu cầu của giảng viên
- Đọc tài liệu trước khi lên lớp; chuẩn bị trước nội dung thảo luận (nếu có).
- Thực hiện đầy đủ nội dung, nhiệm vụ trong từng thời gian cụ thể đã được đưa ra trong đề cương môn học.

11. Tài liệu học tập

11.1 Tài liệu bắt buộc

[1] Bùi Thị Xuân Mai, (2008), *Giáo trình tham vấn Tham vấn*, Trường Đại học Lao động - xã hội, Nxb Lao động xã hội

11.2. Tài liệu tham khảo

[2] Trần Thị Minh Đức (2012), *Tham vấn tâm lý*, Nxb Đại học Quốc Gia Hà Nội.

[3] Tài liệu tập huấn tham vấn cơ bản (2007), Unicef.

[4] Tài liệu tham vấn trong công tác xã hội (2012) “Dự án đào tạo 500 nhân viên công tác cơ sở tại Thành phố Hồ Chí Minh”. SDRC

[5] Nguyễn Văn Thanh, (2014), *Tham vấn cá nhân cho phụ nữ bị bạo lực gia đình tại Ngôi nhà bình yên, Trung ương Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam*, Luận Văn thạc sỹ Công tác xã hội.

12. Tiêu chuẩn đánh giá sinh viên

STT	Điểm thành phần	Quy định	Trọng số	Ghi chú
1	Điểm chuyên cần, điểm đánh giá thái độ học tập (chuẩn bị bài, thảo luận, làm bài tập nhóm...).	1 điểm	10 %	
2	Thảo luận nhóm (lần 1)	01 bài	15 %	
3	Thực hành sắm vai (lần 2)	01 bài	15%	
4	Thi kết thúc học phần (Thi viết)	01 bài	60 %	120 phút

Lưu ý: Sinh viên không tham gia đủ tối thiểu 80% số tiết học trên lớp không được thi lần đầu.

13. Thang điểm: 10

- Điểm thành phần được chấm theo thang điểm 10 (từ 0 đến 10), làm tròn đến một chữ số thập phân.
- Điểm kết thúc học phần được chấm theo thang điểm 10 (từ 0 đến 10), làm tròn đến một chữ số thập phân.

14. Nội dung chi tiết học phần:

Tuần	Nội dung	Lý thuyết	TL+ KT	Tài liệu đọc trước	Nhiệm vụ của sinh viên
Tuần 1	Chương 1: MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG VỀ THAM VẤN 1.1. KHÁI NIỆM CHUNG VỀ THAM VẤN 1.1.1 Khái niệm tham vấn 1.1.2 Mục đích, ý nghĩa của Tham vấn 1.1.3. Các khái niệm có liên quan 1.2. NGHỀ THAM VẤN VÀ LỊCH SỬ HÌNH THÀNH NGHỀ THAM VẤN 1.2. 1.Một vài nét về nghề tham vấn 1.2.2.Sơ lược lịch sử hình thành nghề tham vấn trên thế giới 1.2.3. Sự phát triển tham vấn ở Việt Nam 1.3. MỐI QUAN HỆ VÀ GIÁ TRỊ ĐẠO ĐỨC TRONG THAM VẤN 1.3.1.Mối quan hệ giữa nhà tham vấn và thân chủ trong tham vấn	3	0	Đọc tài liệu 1 (tr.5 - 11) Đọc tài liệu số 3 Tr 9 - 11	1. Chuẩn bị tài liệu: Photô tài liệu, mua sách vở, tìm địa chỉ thông tin trên mạng và thư viện về môn Tham vấn.
	<u>Thảo luận:</u> -Tóm tắt những mốc lịch sử chính hình thành và phát triển nghề tham vấn trên thế giới và Việt Nam bằng sơ đồ đường thời gian	0	2		Sinh viên thảo luận theo hướng dẫn và yêu cầu của GV

<u>Tuần 2</u>	1.3.2. Giá trị đạo đức trong tham vấn 1.3.3. Nguyên tắc nghề nghiệp trong tham vấn 1.3.4. Một số yếu tố tác động trong tham vấn	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr.20 - 26). Đọc tài liệu số 3 từ (tr237 – 262)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc.
	<u>Thảo luận:</u> Thảo luận về: Các nguyên tắc tham vấn. Mỗi nguyên tắc thảo luận 3 câu hỏi: 1. Hiểu thế nào về nguyên tắc này? 2. Tại sao phải thực hiện nguyên tắc này? 3. Nguyên tắc này thực hiện thế nào?	0	2		Sinh viên thảo luận theo hướng dẫn và yêu cầu của GV

<u>Tuần 3</u>	Chương 1: MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG VỀ THAM VẤN 1.4. PHÂN LOẠI THAM VẤN 1.4.1. Căn cứ theo đối tượng được tham vấn 1.4.1.1 Tham vấn cá nhân 1.4.1.2. Tham vấn nhóm 1.4.1.3. Tham vấn gia đình 1.4.2. Căn cứ theo hình thức can thiệp tham vấn 1.4.2.1. Tham vấn trực tiếp 1.4.2.2. Tham vấn gián tiếp 1.5. TIẾN TRÌNH THAM VẤN 1.5.1. Khái niệm Tiến trình tham vấn 1.5.2. Tiến trình tham vấn	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr.35- 37) Đọc tài liệu số 3 (tr.41 – 45)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu tham khảo.
	<u>Thảo luận:</u> Hãy nêu các loại tham vấn? cho ví dụ minh họa?	0	2		Sinh viên trả lời câu hỏi theo yêu cầu
<u>Tuần 4</u>	1.5. Kỹ năng tham vấn 1.5.1. Khái niệm kỹ năng tham vấn 1.5.2. Các kỹ năng tham vấn cụ thể	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr.37 - 43). Đọc tài liệu số 3 (tr 355 – 384)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu tham khảo.

	hảo luận: Nêu những kỹ năng cơ bản của tham vấn? 3. Bài kiểm tra giữa kỳ (lần 1)	0	2		Sinh viên làm bài theo yêu cầu của GV
<u>Tuần 5</u>	Chương 2: THAM VẤN CÁ NHÂN 2.1. KHÁI NIỆM CHUNG VỀ THAM VẤN 2.1.1. Khái niệm tham vấn cá nhân 2.1.2. Mục đích tham vấn cá nhân 2.2. MỘT SỐ LÝ THUYẾT ỨNG DỤNG TRONG THAM VẤN CÁ NHÂN 2.2.1. Lý thuyết nhu cầu 2.2.2. Lý thuyết về các giai đoạn phát triển	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr.60- 63). Đọc tài liệu số 3 (tr.117 - 134)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu tham khảo.
	<u>Thảo luận:</u> Tóm tắt nội dung chính về lý thuyết nhu cầu và các giai đoạn phát triển?	0	2		Sinh viên thảo luận theo hướng dẫn của giảng viên
<u>Tuần 6</u>	2.2.1. Cách tiếp cận phân tâm 2.2.2. Cách tiếp cận nhân văn 2.2.3. Cách tiếp cận Gestalt 2.2.4. Cách tiếp cận hành vi 2.2.5. Cách tiếp cận nhận thức	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr.66 - 93). Đọc tài liệu số 3 (tr.117- 134)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu tham khảo.
	<u>Thảo luận</u> Nêu và tóm tắt các nội dung chính của mỗi lý	0	2		Sinh viên làm bài theo yêu cầu của GV

	thuyết và cách tiếp cận trong tham vấn? Cho ví dụ minh họa? Mỗi nhóm 01 lý thuyết				
<u>Tuần 7</u>	2.4. QUY TRÌNH THAM VẤN CÁ NHÂN 2.4.1. Giai đoạn 1: Tạo lập mối quan hệ và lòng tin 2.4.2. Giai đoạn 2: Xác định vấn đề và giúp thân chủ phát hiện vấn đề đang tồn tại với họ 2.4.3. Giai đoạn 3: Lựa chọn giải pháp 2.4.4. Giai đoạn 4: Triển khai giải pháp 2.4.5. Giai đoạn 5: kết thúc 2.4.6. Giai đoạn 6: Theo dõi	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr.97 - 113). Đọc tài liệu số 3 (tr 355 – 384)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu tham khảo
	<u>Thực hành sắm vai</u> Nội dung sắm vai Thực hành sắm vai với thân chủ là sinh viên sống thử và có thai ngoài ý muốn	0	2		Sinh viên sắm vai theo yêu cầu của GV
<u>Tuần 8</u>	2.5.CÁC KỸ NĂNG THAM VẤN CÁ NHÂN 2.5.1. Các kỹ năng giao tiếp không lời 2.5.2. Kỹ năng lắng nghe 2.5.3. Kỹ năng hỏi 2.5.4. Kỹ năng phản hồi	3	0	Đọc tài liệu số 1 tr.114 - 142). Đọc tài liệu số 3 (tr 271 – 349)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu tham khảo.

	2.5.5. Kỹ năng thấu hiểu 2.5.6. Kỹ năng tóm lược				
	<u>Thảo luận:</u> Sinh viên thực hành theo các bài tập GV phát GV chuẩn bị phiếu bài tập photo để phát cho học viên	0	2		Sinh viên làm bài tập theo phiếu GV phát
<u>Tuần 9</u>	2.5.7. Kỹ năng khuyến khích và làm rõ ý 2.5.8. Kỹ năng giúp thân chủ trực diện với vấn đề 2.5.9. Kỹ năng Xử lý im lặng 2.5.10. Kỹ năng khai thác suy nghĩ, cảm xúc và hành vi 2.5.11. Kỹ năng chia sẻ bản thân 2.5.12. Kỹ năng chia sẻ bản thân 2.5.13. Kỹ năng giao nhiệm vụ về nhà	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr.163 - 204). Đọc tài liệu số 3 (tr 271 – 349)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu tham khảo
	<u>Thực hành sắm vai</u> GV chuẩn bị sẵn tình huống cho Sinh viên sắm vai	0	2		Sinh viên sắm vai theo yêu cầu của Giáo viên
<u>Tuần 10</u>	Chương 3: THAM VẤN GIA ĐÌNH 3.1. MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG VỀ THAM VẤN GIA ĐÌNH	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr. 157 - 180).	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc.

	3.1.1. Khái niệm, mục đích, ý nghĩa của tham vấn gia đình 3.1.2. Gia đình và những vấn đề của gia đình 3.1.3. Một số nguyên tắc cơ bản trong tham vấn gia đình 3.2.3. Một số mô hình can thiệp và lý thuyết trong tham vấn gia đình 3.2.3.1. Mô hình can thiệp theo cấu trúc gia đình 2.3.2.2. Mô hình học tập xã hội 2.3.2.3. Mô hình can thiệp tập trung vào giải pháp 2.3.2.4. Mô hình can thiệp hệ thống gia đình 2.3.2.5. Lý thuyết nhu cầu 2.3.2.6. Lý thuyết trao đổi xã hội				- Nội dung trong tài liệu tham khảo.
	<u>Thảo luận nhóm</u> Kể các mô hình can thiệp trong tham vấn gia đình?	0	2		Sinh viên thảo luận và trình bày theo yêu cầu của GV
<u>Tuần 11</u>	2. 4. QUY TRÌNH THAM VẤN GIA ĐÌNH 2.4.1. Tiếp xúc ban đầu và tạo lập mối quan hệ	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr.184 - 190). Đọc tài liệu số 3	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc.

	2.4.2. Giai đoạn triển khai – giai đoạn trung gian 2.4.3. Giai đoạn kết thúc			(tr.31 - 32; 131 - 140). Đọc tài liệu tham khảo số 3 (tr. 143 - 149).	- Nội dung trong tài liệu tham khảo.
	<u>Thảo luận:</u> Hãy trình bày nội dung các bước trong tiến trình tham vấn gia đình?	0	2		Sinh viên làm việc theo yêu cầu của GV
<u>Tuần 12</u>	2.5. Một số kỹ năng tham vấn gia đình 2.5.1. Kỹ năng hướng dẫn vẽ cây phả hệ 2.5.2. Kỹ năng lắng nghe và quan sát các thành viên trong gia đình 2.5.3. Kỹ năng thấu hiểu các thành viên trong gia đình 2.5.4. Kỹ năng giao nhiệm vụ cho các thành viên trong gia đình 2.5.5. Kỹ năng điều phối sự tham gia của các thành viên trong gia đình 2.5.6. Kỹ năng đặt câu hỏi xoay vòng 2.5.7. Kỹ năng làm mẫu 2.5.8. Kỹ năng làm việc với các thành viên tổ ra	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr.192 - 205). 11.2. Đọc tài liệu số 3 (tr.271 – 349)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu tham khảo

	không hợp tác 2.5.9. Kỹ năng hướng dẫn sử dụng mệnh đề tôi				
	<u>Bài tập thực hành</u> GV đưa ra các bài tập thực hành cho mỗi kỹ năng hoặc GV yêu cầu đóng vai nhà tham vấn tham vấn cho gia đình đang có vấn đề có sử dụng các kỹ năng trên.	0	2		Sinh viên làm bài tập theo yêu cầu của GV
<u>Tuần 13</u>	Chương 4: THAM VẤN NHÓM 4.1. KHÁI QUÁT CHUNG VỀ THAM VẤN NHÓM 4.1.1. Khái niệm, mục đích tham vấn nhóm 4.1.2. Một số lý thuyết tiếp cận trong tham vấn nhóm 4.1.2.1. Thuyết Adlerian 4.1.2.2. Thuyết phân tâm 4.1.2.3. Thuyết hành vi 4.1.2.4. Thuyết lấy thân chủ làm trọng tâm	3	0	Đọc tài liệu bắt buộc số 1 (tr.206 - 225)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu tham khảo
	<u>Thảo luận</u> Hãy tóm tắt nội dung cơ bản của mỗi thuyết và cho	0	2		Sinh viên làm việc theo yêu cầu của GV

	ví dụ minh họa?				
<u>Tuần 14</u>	4.2. TIẾN TRÌNH THAM VẤN NHÓM 4.2.1. Thiết lập nhóm 4.2.2. Tiến hành hoạt động nhóm 4.2.3. Kết thúc hoạt động tham vấn nhóm 4.3. MỘT SỐ CÔNG CỤ HOẠT ĐỘNG TẠO SỰ THAM GIA CỦA CÁC THÀNH VIÊN TRONG QUÁ TRÌNH THAM VẤN NHÓM 4.3.1. Viết 4.3.2. Những hoạt động thể chất 4.3.3. Hoạt động theo nhóm 2, 3 người 4.3.4. Vẽ tranh	3	0	Đọc tài liệu số 1 (225-232). Đọc tài liệu số 1 (tr 41 - 42)	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu tham khảo.
	<u>Thực hành sắm vai</u> GV Yêu cầu thành lập nhóm trẻ lang thang đường phố và yêu cầu 02 SV đóng vai nhà TV sẽ thực hiện việc tham vấn cho nhóm trẻ.	0	2		Sinh viên Sắm theo yêu cầu của GV
<u>Tuần 15</u>	4.3.5. Những hoạt động thực tiễn hay trò chơi 4.3.6. Hoạt động theo vòng tròn 4.3.7. Thảo luận nhóm 4.3.8. Sắm vai	3	0	Đọc tài liệu số 1 (tr 242 - 256).	1. Chuẩn bị và đọc trước: - Nội dung bài học trong giáo trình bắt buộc. - Nội dung trong tài liệu

	4.4. MỘT SỐ KỸ NĂNG THAM VẤN NHÓM 4.4.1. Những kỹ năng cơ bản của nhà tham vấn nhóm 4.4.2. Một số kỹ năng xử lý tình huống khó khăn và hành vi lệch chuẩn trong nhóm				tham khảo.
	<u>Thực hành sắm vai</u> GV Yêu cầu thành lập nhóm trẻ lang thang đường phố và yêu cầu 02 SV đóng vai nhà TV sẽ thực hiện việc tham vấn cho nhóm trẻ.	0	2		Sắm vai theo yêu cầu của GV
	- Công bố điểm thành phần; - Công bố danh sách sinh viên đủ điều kiện thi hết học phần; - Hướng dẫn ôn thi hết học phần.				- Ghi chép nội dung ôn tập - Làm đề cương ôn tập

Hà Nội, ngày tháng năm 2014

PHÓ GIÁM ĐỐC PHỤ TRÁCH
(Đã ký)

TRƯỞNG KHOA
(Đã ký)

PHỤ TRÁCH BỘ MÔN
(Đã ký)

TS. Trần Quang Tiến

TS. Bùi Thị Mai Đông

TS. Bùi Thị Mai Đông